

Beste hoofd Burgerzaken,

Wij vragen via deze e-mail je aandacht voor een voorgenomen wijziging in het Paspoortbesluit die gevolgen heeft voor alle gemeenten waar een Penitentiaire Inrichting (PI) gevestigd is. De burgemeesters van deze gemeenten ontvangen apart bericht.

We nodigen je in deze e-mail tevens uit voor de online bijeenkomst over de wijziging.

Aanleiding voor de wijziging van het Paspoortbesluit

Een geldig identiteitsbewijs is een eerste vereiste voor succesvolle re-integratie na een gevangenisstraf. Een gedetineerde kan pas werken, een huis huren, zorg ontvangen of een uitkering aanvragen als hij of zij een geldig identiteitsbewijs bezit. Jaarlijks verlaten tussen de drie- en vijfduizend gedetineerden de gevangenis zonder identiteitsbewijs, bijvoorbeeld omdat het tijdens de detentie is verlopen.

Bij de uitvoering van de kabinetsvisie op effectievere gevangenisstraffen 'Recht doen, kansen bieden. Naar effectievere gevangenisstraffen', staat de veilige terugkeer van gedetineerden naar de samenleving centraal. Eén van de maatregelen is het versterken van de samenwerking tussen de Penitentiaire Inrichtingen (PI), de reclassering en de gemeenten. Deze samenwerking is op 1 juli 2019 vastgelegd in het bestuurlijk akkoord 'Kansen bieden voor re-integratie' tussen de Minister voor Rechtsbescherming (JenV), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Dienst Justitiële Inrichtingen en drie reclasseringsorganisaties.

De partijen hebben afgesproken dat al tijdens detentie vijf basisvoorwaarden voor re-integratie geregeld moeten worden, te weten: werk/inkomen, onderdak, zorg, schuldhulp en een geldig identiteitsbewijs. BZK heeft toegezegd om mee te werken om de huidige belemmeringen voor gedetineerden om een geldige identiteitskaart aan te vragen, te verhelpen.

Inhoud van de wijziging

In de Paspoortwet is vastgelegd dat burgers alleen een identiteitskaart kunnen aanvragen bij de gemeente waar zij als inwoner zijn geregistreerd. Gedetineerden kunnen daaraan vaak niet voldoen, omdat zij hun detentie elders uitzitten. Gemeenten en PI's hebben daarom vaak een eigen handelswijze gecreëerd om gedetineerden toch te voorzien van een identiteitskaart. Per 2 augustus 2021 is ook een vingerafdruk nodig voor het verkrijgen van de Nederlandse identiteitskaart. Dat maakt de decentrale procedures complexer.

Daarom werkt BZK, met name de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG), in samenwerking met JenV vanaf begin van dit jaar aan een wijziging van het Paspoortbesluit. Die wijziging houdt in dat burgemeesters aanvullend bevoegd worden om een identiteitskaart te verstrekken aan gedetineerden die niet geregistreerd staan in hun gemeente, maar wel ter plaatse in de PI verblijven. Een specifieke ambtenaar van die gemeente kan zo in de PI de aanvraag opnemen en vingerafdrucken afnemen met het Mobiel Vingerafdrukopname Apparaat (MVA).

Deze nieuwe procedure moet het werk van gemeenten eenduidig maken, maar bovenal de re-integratie van gedetineerde burgers verbeteren. Want wanneer gedetineerden tijdig vóór het verlaten van de PI een geldige identiteitskaart bezitten, kunnen zij aan de Wet op de Identificatieplicht voldoen bij bijvoorbeeld het aangaan van een huurcontract, arbeidscontract of de aanvraag van een uitkering.

Uitnodiging

JenV en RvIG consulteren de komende periode de gemeenten over deze wijziging. Onder meer via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken. Zodat we uiteindelijk gezamenlijk komen tot de realisatie van een nieuwe procedure die halverwege 2023 moet ingaan.

Hierbij nodigen we je uit voor een online startbijeenkomst waarin de projectleden van BZK en RvIG het project introduceren en bespreken. Deze bijeenkomst vindt plaats op **woensdag 6 april**

2022 om 9.30 uur. En is bedoeld voor Hoofden Burgerzaken of hun vervangers. In een aparte e-mail die je tegelijk met dit bericht ontvangt, kun je de afspraak bevestigen of afwijzen. Daarmee weten wij direct wie er aanwezig zullen zijn. Bij de uitnodiging tref je de link aan naar Webex, die je op het tijdstip van de bijeenkomst kunt openen.

Tijdens de startbijeenkomst richten we een klankbordgroep op met vertegenwoordigers van de PI-gemeenten en maken we afspraken over het verloop van het project en de verdere communicatie die zal plaatsvinden naar alle partijen.

Eerste introductie

Rond 16 maart verschijnt het IDEe magazine van RvIG waarin dit project ook wordt geïntroduceerd. Martha Padmos, senior beleidsmedewerker bij het ministerie van JenV, en Pepijn Terra, senior strategisch adviseur bij RvIG, zijn hiervoor geïnterviewd.

Met vriendelijke groet,
De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens